

א) לעיל 15: 3 מיר מב, ב) כלס פיי מ"י, ד) לעיל 15: 3 ס"א ל"ג.

הגהות הב"ח

א) גבי' דהשתא לכו מונח הוא כיון: (3) שם ללא גיולה גביה או דלמא: (4) רש"י ד"ה חמת וכו' וממרח יפה וכו': (5) בא"ד נפ' אלו כלים מליין:

מוסף רש"י

ותנא תונא. כלומר מליני תנא שלנו המסייענו במא' (קדושין דכ): גול חמיץ ועבר עליה הפסח אומר לו: לנגול הרי שלך לפניך. כעין ממות שולא, דהיקף מצד אחד. ובלשון (דע"ט 10) ונלכד ששילם לו אמתו עמנו וקרינא בה והשקף את הגיולה אשר גול שהרי לא נשמתה (גיטין 10).

רבינו חננאל

רבא אמר הב"ע כגון שהיה דיסקיא של אביו מופקדת ביד אחר. פי' שני שקין מחוברין ומנוחין על החמור. אחד מצד זה ואחד מצד אחר. ובלשון ישמעאל אלרבי: איכא דאמרי אמר רב פפא לא תימא הני גיולי חיבא דאין גיולה קיימת אבל גיולה קיימת צריך לילך אחריו, לא שני גיולה קיימת לא שני אין גיולה קיימת לשמא תייקר לא חיישינן. וכן הלכה. וכן פסק בפר"ח וצ"ל אין משלמין חומש על שבעת כפרות שעבוד קרקעות. פי' כגון שאין גיולה קיימת וכוין שבעת קרקע ובה הנגול לטרפו להפירע דמי גיולה שגולו אביו ודחה הירוש וכפר ונשבע בה, נמצאת שבעתו שכפר ונשבע על הקרקע שה(גינה) מורשה. אמרי גיולה אין כאן מצות השבה אין כאן. רב חננאל ד"ל פי' מצות השבה אין כאן, שלא קיים מצות השבה שהרי לא השיב מה שנגול. הבית שניקבה וסתמוה שמריה הוצלה. פי' סתמוה שמריה ירודות כצמיד פתיל מבכנים ומצלת מן הטומאה על כל מה שבתוכה דתניא ר' יהודה אומר אין צמיד פתיל וחכ"א יש, כיצד חבית שניקבה וסתמוה שמריה ר"א אינה מצלת, וחכ"א מצלת. ודברים ברורים. ובפ"י קמא דבבמות אמרי' חבית ניקבה היתה וסתמוה שמריה. ונתברר הפירוש.

הגול עצים פרק תשיעי בבא קמא

קה.

עין משפט
גור מצוה

קלב א מ"י פ"ח מהל' גיולה ואבדה הלכ' ד' ופ"ז מהל' שבעות הלכה ג' ד' סמנ' לאוין רה' ועשין עג':
קלב ב מ"י פ"ז מהל' גיולה ואבדה הלכה י"א סמנ' עשין עג' טור ש"ע ק"מ ס"י שסו ספ"ק ג':
קלד ג מ"י שס פ"א הלכה ו' סמנ' שס טושי"ע ח"מ ס"י שס ספ"ק ג':
קלה ד ה מ"י שס טושי"ע שס ספ"ק ד':
קלו ו מ"י פ"ח מהלכות מורות הלכה ו':
קלז ז ה מ"י שס הלכ' ו':
קלח ט כ ל מ"י ספ"ז מהלכות טומאה מת הלכה ח':

HebrewBooks.org © Moznanim Publishers. No commercial use allowed.

אמר רבא גול שלש אגודות בג' פרושות והוולו ועמדו על שתיים חייב להחזיר לו אחרת. פי' אם ישנה בעין מחזיר אותה ואם לאו משלם ליה שיהיה כמנו שהיתה שזה בשעת הגיולה והוא הדין באמת שגולה והחולה שמחזיר לו אגודה או דמיה אללא רבותא נקט דלפילו בשלשה דקיים מצות השבה צרתמי אפ"ה חייב להחזיר לו אחת אע"ג דמהאי ותנא תונא דמיימי לא משמע מינה אללא היכא דגול אחת והחולה דהיה דמיה לגול חמץ ועבר עליו הפסח היה רבותא דג' קאמר רבא מסביר ומדנקט והחולו משמע דפשיטא ליה דאם גול ג' אגודות שוות שמי פרושות והחזיר לו ב' מהן ללא מייחזי להחזיר לו שלשית כיון דמעיקרא בשעת גולה לא היו ממונה ולשמא תייקר לא מיישינן:

ה"ג בעי רבא גור' ב' אגודות בפרישה והחזיר אחת מהן מהו מי אמרי' השתא מיהא ליבא גיולה גביה או דלמא הא לא אהדר גיולה ול"ג הא דגרס בספריס הוקרו ועמדה כו': מצוות השבה אין באן. נראה לך דע' למיפשט אללא ללא מעכב מצות השבה ומצות השבה מיהא לא קיים: מצוות גי'וח אין באן. ומעכב מלשמות יין ומלמטא למתים כאלו לא גילה כלומר כמ"ד גילות מעכב דלחר ישתה הנזיר יין אחר כולם א"ג לענין מצוה קאמר ללא קיים מצות גי'וח וליבא דכ"ע דלוגתא היא צמיר צפ' ג' מינין (דף מ"ו): הרי אמרו חבית שניקבה וסתמוה שמריה בוי. מה שפירש בקונטרס חבית שנתנה ע"פ ארובה ומצלת על העלייה אין נראה דהיה משנה דמיימי כסמון חבית שנקבה היא צמ"ג כלים צפ"י (מ"ו) דמשמע דמיימי להליל מה שנתנה אס היא צהלה המת דלוי הוה מיימי ע"פ ארובה היה לו לשנותה צמ"ג אהלנות ועוד לשון הלכה לא הוה משמע הכי דה"ל למימר חולצת ונראה לפרש דאיידי חבית המוקפת למיד פתיל שאין טומאה נכנסת בה צהלה המת ונקבה ככונס משקה דהכי הוה שיעורא כדלמחר צמ"ג כלים (פ"ט מ"ח) וסתמוה שמריה מצלת על כל מה שנתנה והיא דלחר כסוף המצניע (שבת דף נ"ז) ולענין למיד פתיל עד שיפחת רובו היינו בסתמוה שאם נקבה וסתמה הוה שם כלי עליה עד שיפחות רובה דלוי מהני לה סמימה דהוי כאוכלים שגיבולן צמיט כיון דאין שם כלי עליו ולא כמו שפ"י בקונטרס דהמצניע ולענין למיד פתיל עד שיפחת רובו דכלי חרס המוקף למיד פתיל אין טומאה נכנסת דרך נקביו עד שיפחת רובו דמנוכח צמסכת כלים שפרק שלשה דשיעורו ככונס משקה וכן משמע דהיה שמיצא התם בקונטרס נתנה קדירה ע"פ ארובה דלמחר צ"ש הכל טמאים ככונס משקה ואפילו צ"ה לא מטהרי אללא עלייה אבל קדירה טמאה אללא נשבע

ועוד דקמשי ליה כשעמד צדין קודם מיתמו והן העמדה מאי מהני הרי כבר נשבע ולא הוה דהא אוקמינן דלא הוה אב והוה צנו ועוד דקמשי כשעמד צדין מכלל דעד השתא צשלם עמד צדין והא נשבע הוא ואציו קמי מכלל דצ"ד הוה הלכך ל"ג ליה. וה"ג אי הכי חומש נמי משלם א"ר הונא כו' אי הכי ממון גמור הוא וחומש נמי לשלם: לפי שאין משלמין חומש על כפירה שעבוד קרקעות. דחומש אמאי קאמי אשבעתא לאו שבעה היא דק"ל שבעות (דף מ"ב): אין נשבעין על הקרקעות והאי צן כי אשבעתא כפר לה שעבוד הקרקעות דאי לאו משום אחריות נכסים לאו עליה גמיא לשלומי: רבא אמר. לעולם נצולה קיימת ודקאמי לך ולחייב הן חומש על שבעת עמנו כיון דהוה הכא כשהיתה דסקיא שמונן אציו נתון בה מופקדת ביד אחרים וגיולה זו כמורה דמי אשתבע האי בקושטא אשתבע (ולא תימא צשיקרא אשתבע כדסדרת לעיל) ותנן צמס' שבעות (דף נ"א): ומייבס על זדון השבעה ועל שגגתה עס זדון הפקדון ואין מייבין על שגגתה גרידתא כי הכא דליציה אכסיה: לא שנו אללא שאין. אותה חלי פרוטה קיימת מן הגיולה עממה ומאי פרוטה הוא דמחייב ליה ולאו ממונה איכא לכל אס קיימת היא מן הגולה עממה צריך לילך: חיישינן שמא שייקר. ומעמדו על הפרוטה: חייב להחזיר לו. אגודה אחרת ואע"פ דהשתא לא שיהא פרוטה כיון דבשעת גיולה הוה שיהא פרוטה בעי להשדויה ולהליכה אחריו: ופנא סוגא. מנא ידן קיימעת. שגילת. אחת מהשמים ששיר: ועשרה השנים מהו. הוה גילוח או לא: אמר ליה רב אחא לרבינא נזיר שגילת. כל השערות אחת אחת קמבעיא ליה צתמיה. כלומר הא דלוי גילוח הוה כיון שבשעה שצא לגלח האי שיעור הוה ציה שיעור גילוח וגילוח אחת ואע"פ דנשרה ששעה גילוח הא: ששעה אחת. ששעה לגלח אין כאן שיעור גילוח: ה"ג מי אמרינן השתא מיהא ליכא שיעור: חבית שניקבה וסתמוה שמריה. ונתנה ע"פ ארובה (א) וממרחת יפה סביבומיה וטומאה צבית מצלת על העלייה כולה מצלת בה שם טומאה דסמימת שמריה סמימה היא ולא שטתה ציה טומאה צמסכת כלים צפרק (ה) ואלו מצליין: אגף. לשון מגופה. אגף חליה היה בה חממה שיעור נקב לטמא וכלי המקבל טומאה אינו חוצץ צפני הטומאה ואגף צמיט חליה מהו מי אמרינן השתא מיהא ליכא שיעור נקב או דלמא לאו לא סתם שיעור סמימה: פקקה בוררס. ואין שם שמריה: עד שימרח. צמיט מן הדדין של זמורה לסתמוה היע"ב: נשבע

אמרו ג' גול חמץ ועבר עליו טומאה נכנסת צמכו ככונס משקה: אגף חציה. מימה היכי דמיה הך צביא להנך צעיות דלעיל דכיון דאין כאן נקב ולמה לא תועיל הסמימה דמ"ל אס לא נקבה מעולם אללא כך ומ"ל שאגף חליה [ועוד] מימה דהכא אמר צתמוה שמריה שמה סמימה וצפרק דיצבות (דף טו): אמרינן חבית של זיתים מנוגלים צ"ש אומרים אין לריכה לינקב ומודים שאם נקבה וסתמוה שמריה שהיא ארובה וי"ל דהתם דלוי לענין הכשר מסתמא לא ניחא להו לצעלים צמה שיוצא ממנה כיון שנקבה אף על פי שסתמוה שמריה לאו סמימה מעלייתא היא אבל לענין טומאה הוה סמימה מעלייתא: